

ZEER GEHEIM

MINISTERRAAD
Nr. 2999

Ex.nr.

Notulen van
de vergadering gehouden op vrijdag 18 mei 1962 in de Trêves-
zaal, aangevangen 's morgens om tien uur en 's middags voort-
gezet

Aanwezig: De minister-president De Quay en de ministers Van
Aartsen, Beerman, Cals, Klompé, Luns (punten 1,
2a-f, 3-12), Marijnen, De Pous, Toxopeus, Veldkamp,
Visser en Zijlstra (Afwezig is minister Korthals)

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen Bot
(punten 1 en 18), Van Houten (punten 2a-e, 3 en 4),
Roolvink (punt 13) en Schmelzer (punt 13)

Secretaris: J.Middelburg

2. Buitenlands beleid

a. Europese integratie

Minister Luns is van oordeel, dat het aftreden van
de vijf Franse ministers van de MRP naar aanleiding van een
redevoering van president De Gaulle over de Europese integra-
tie een zware politieke klap voor de president was. De Bel-
gische minister-president en minister Spaak zullen een bezoek
aan de Italiaanse regering brengen ter bespreking van het
beleid ten aanzien van de ontwikkeling in Europa. Spaak heeft
intussen een felle rede in Straatsburg gehouden naar aanlei-
ding van de uitlatingen van president De Gaulle.

2 b. Verhouding tot Afrikaanse landen (Zie notulen m.r. 11 mei
1962, punt 2c)

Minister Luns deelt mede, dat het Nederlandse par-
lement een aantal parlementariërs uit zelfstandig geworden
Afrikaanse landen heeft uitgenodigd. Spreker zal deze avond
een receptie geven, waarvoor hij ook de andere bewindslieden
uitnodigt.

Minister Klompé stelt de vraag hoe het staat met de
besprekingen inzake een nieuwe regeling voor de associatie
van deze landen met de EEG. Minister Luns antwoordt, dat de
Nederlandse regering een min of meer gelijksoortig regiem
nastreeft als wat er in de afgelopen jaren is geweest.

de taal gelopen is; hij stelt voor te besluiten, dat in volgende gevallen niet meer van het recht om in de Nederlandse taal te procederen wordt afgezien. De raad verklaart zich hiermede akkoord.

2 f. Het probleem van de consortia voor ontwikkelingslanden

Minister Zijlstra deelt mede, dat mr. Van Lennep naar Washington gaat om samen met dr. Van Blankenstein te gaan spreken met de president van de Wereldbank Eugene Black over problemen, die samenhangen met de vorming van consortia, die de Wereldbank wil bevorderen.

2 g. Tweede vijfjarenplan voor Euratom (Brief van de minister van Economische Zaken dd. 16 mei 1962, nr. 3134; zie notulen m.r. 27 april 1962, punt 4)

Minister De Pous stelt de vraag met verwijzing naar zijn brief van 16 mei of de Nederlandse delegatie tenslotte met een limiet van 420 mln rekeneenheden zal kunnen instemmen. Minister Zijlstra maakt bezwaar tegen het argument op bladz. 2 van de brief, dat men bij een veel hoger totaal bedrag voor het tweede vijfjarenplan niettemin met het programma zou teruggaan in vergelijking met het eerste vijfjarenplan. Dit is onjuist, omdat onder het eerste plan aanvankelijk nauwelijks geld aan projecten besteed is. Spreker stemt ermee in, dat de delegatie een bedrag van \$ 400 mln tot basis van het tweede vijfjarenplan kiest (met speelruimte tot \$ 420 mln). De raad verklaart zich hiermede akkoord.

3. Associatie van derde landen met de EEG (Brief van de minister van Buitenlandse Zaken dd. 8 mei 1962, nr. 66.687, met bijlagen)

Minister Zijlstra is niet zo ingenomen met de onderhavige nota's, die wel verschillende aspecten van het associatievraagstuk vermelden, maar geen politieke oplossing geven. Op bladz. 4 van de eerste nota worden onder punt 8 enige oplossingen gegeven, waarna de opstellers ervan zeggen, dat hun standpunt naar punt 8b uitgaat. Een en ander illustreert echter, dat eigenlijk geen oplossing wordt gegeven. Het probleem is ook onoverzienbaar. Het aantal landen die associatie met de EEG willen is zo groot, dat de EEG dit niet zal kunnen verwerken. Het standpunt van de drie neutrale landen, dat zij

geen lid.....

geen lid van de EEG kunnen worden, overtuigt spreker niet. Tegenover Zweden en Zwitserland zou hij willen stellen, dat, als zij menen neutraal te moeten blijven en dit een verhoging voor toetreding tot de EEG betekent, zij dan maar niet bij de EEG moeten komen. Spreker meent, dat eigenlijk de conclusie zo is, dat Engeland wel lid van de EEG moet worden en dat het handelspolitieke regiem van de EEG zodanig moet zijn, dat dit niet te bezwaarlijk voor de landen om de EEG heen is. Men kan zeggen, dat de regering de bepaling van het beleid terzake even kan laten lopen, aangezien eerst de toetreding van Engeland aan de orde is. Men zal moeten oppassen, dat de EEG zich niet overeet en dan hieraan bezwijkt. Minister Luns is van oordeel, dat de EEG niet een (beperkte) GATT moet worden. Hij is het met minister Zijlstra eens, dat het vraagstuk voorshands onoplosbaar is. Als men het EEG-verdrag bekijkt, kan een neutraal land zeer wel lid van de EEG worden, maar bij de besprekingen over de Europese politieke unie is gezegd, dat de EEG-leden ook aan deze unie zullen deelnemen. Wat de positie van Zweden betreft, wijst spreker erop, dat dit militair gezien een zeer sterk land is. Gesteld wordt, dat Rusland Finland niet binnen zijn sfeer brengt, aangezien Zweden dan onmiddellijk tot de NAVO zal toetreden. Omgekeerd is de kans groot, dat na het toetreden van Zweden tot het westelijk blok Finland door Rusland zal worden opgeslokt. Minister Zijlstra is van mening, dat als de genoemde drie landen zich als lid van de EEG melden, toetreding onzerzijds niet geweigerd moet worden.

Minister De Pous merkt op, dat de nota's geen oplossing geven, aangezien dat een politieke zaak is, die in de ministerraad moet worden beslist. Voor de naaste toekomst al moet de regering een bepaalde lijn vaststellen, aangezien in de komende week reeds het associatieverzoek van Turkije aan de orde is. Bovendien mag men ter wille van de onderhandelingen met Engeland niet Oostenrijk, Zweden en Zwitserland afstoten. Spreker acht de beslissing van de zes ministers van buitenlandse zaken van 19 december, dat de landen, die de EEG vormen, ook lid van de politieke unie moeten zijn, niet gelukkig. Minister Marijnen valt minister De Pous bij, dat het niet mogelijk is eerst de behandeling van het Engelse verzoek om toetreding tot de EEG af te wachten, aangezien hierbij ook van belang is hoe ten aanzien van de andere EVA-landen zal worden gehandeld.

Staatssecretaris Van Houten ziet als bezwaar tegen het standpunt van minister Zijlstra, dat neutrale landen eventueel ook lid van de EEG kunnen worden, dat dan de weg van de politieke integratie van Europa wordt verlaten.

De minister-president concludeert, dat dit onderwerp nog eerst diepgaand in de raad moet worden besproken.